

SUPEER HÆFTESAMLING
OM BEGREBER OG METODER

HÆFTE 3 af 4

UNG-TIL-UNG-LÆRING I UNGDOMSARBEJDE OG INTEGRATION

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

SUPEER HÆFTESAMLING
OM BEGREBER OG METODER
HÆFTE 3 af 4

SOCIAL KAPITAL I UNGDOMSARBEJDE OG INTEGRATION

Jinan Rashid Muhsen
Nana Holst Møller
Margit Helle Thomsen
August 2019

"Europa-Kommissionens støtte til udarbejdelsen af denne publikation er ikke udtryk for støtte af indholdet, som kun afspejler forfatterens synspunkter, og Kommissionen kan ikke drages til ansvar for enhver brug, der måtte blive gjort af de deri indeholdte oplysninger."

FORORD

SUPEER – bæredygtig integration gennem ung-til-ung-support – er et europæisk projekt, der støttes af EU-Kommissionen inden for programmet Erasmus+ for strategiske partnerskaber. Partnerorganisationer fra 6 europæiske lande samarbejder i SUPEER-projektet ud fra det fælles mål at støtte opbygningen af samfund, empowerment, social kapital og aktivt medborgerskab blandt unge fra både mindretals- og majoritetsmiljøer. Et andet mål er at bane vejen for en bæredygtig integrationsproces blandt unge flygtninge og nytilkomne gennem et innovativt og ung-til-ung-baseret koncept, hvor unge med forskellige baggrunde etablerer ligesindede, anerkendende og stabile forbindelser gennem et fælles lærings- og netværksprogram.

Ung-til-ung-læring er således omdrejningspunktet for den pædagogiske og metodologiske tilgang i SUPEER-projektet. Ung-til-ung-læringsprogrammet er imidlertid nært knyttet til **3 GRUNDBEGREBER**, som hver især udgør det teoretiske og begrebsmæssige grundlag for projektets mål, mål og aktiviteter:

- **EMPOWERMENT**
- **SOCIAL KAPITAL**
- **STATSBORGERSKAB**

Disse begreber beskrives og anvendes særskilt på grund af deres forankring i forskellige teoretiske og begrebsmæssige traditioner. Til forskel fra andre traditioner er unges trivsel, deltagelse, samarbejde og gensidige læring i centrum i SUPEER-projektet – de 3 koncepter udgør en samlet, sammenhængende og holistisk konceptuel ramme for planlægning og gennemførelse af alle læringsaktiviteter. Denne fremgangsmåde er baseret på følgende idéer:

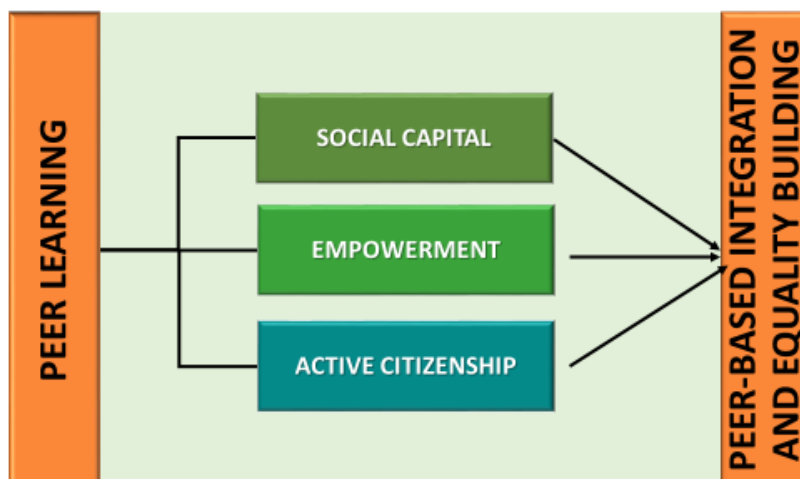
- Ved at bygge bro mellem de adskilte koncepter kan vi i praksis vise, hvordan empowerment, social kapital og aktivt medborgerskab gensidigt støtter hinanden som grundlæggende elementer i unges sociale, kulturelle, relationelle og personlige vækst samt deres trivsel og erfaring med et positivt tilhørsforhold til det omgivende samfund. Dette gælder for unge, der er født og opvokset i dette samfund, samt for unge nyankomne.
- Ved at bruge den holistiske konceptuelle ramme kan vi definere praksis såsom

“Europa-Kommissionens støtte til udarbejdelsen af denne publikation er ikke udtryk for støtte af indholdet, som kun afspejler forfatterens synspunkter, og Kommissionen kan ikke drages til ansvar for enhver brug, der måtte blive gjort af de deri indeholdte oplysninger.”

integration, inklusion og tilhørsforhold fra et positivt og opfindsomt perspektiv, hvor det interkulturelle møde mellem unge med forskellige baggrunde og erfaringer lærer fra hinanden gennem et samarbejde, hvor alle respekteres for deres særlige bidrag.

- Når unge mennesker er styrket gennem en fælles læringsproces og fælles aktiviteter, styrker de deres sociale og kulturelle kapital, hvilket generelt vil styrke deres motivation for et aktivt og deltagelsesbaseret medborgerskab.

Derfor bliver ung-til-ung-læring omdrejningspunktet, hvor de konceptuelle holisme omsættes til en ligeværdig læringspraksis for unge jævnaldrende på tværs af mindretals- og flertals-miljøer. Ved at gøre empowerment, social kapital og aktivt medborgerskab til nøglebegreber i den fælles læringsproces skaber vi også en ny og ressourcebaseret ramme for unges gensidige integrationsproces:

Som en introduktion til den konceptuelle tilgang og ramme for de videregående ung-til-ung-læringsaktiviteter har vi udarbejdet 4 hæfter, der kort illustrerer, hvordan vi opfatter projektets nøglebegreber, og hvordan vi kan omsætte dem til praktiske ung-til-ung-baserede læringssituationer. Hvert hæfte forsynes med henvisninger til relevant litteratur og andre anvendte links. **SUPEER HÆFTESAMLING OM BEGREBER OG METODER** omfatter:

- HÆFTE 1:** Ung-til-ung-læring i ungdomsarbejde og integration
- HÆFTE 2:** Empowerment af ung-til-ung-læring og integration
- HÆFTE 3:** Social kapital i ung-til-ung-læring og integration
- HÆFTE 4:** Medborgerskab i ung-til-ung-læring og integration

“Europa-Kommissionens støtte til udarbejdelsen af denne publikation er ikke udtryk for støtte af indholdet, som kun afspejler forfatternes synspunkter, og Kommissionen kan ikke drages til ansvar for enhver brug, der måtte blive gjort af de deri indeholdte oplysninger.”

1. INTRODUKTION

Formålet med SUPEER-projektet er at fremme unges sociale kapital i majoritets- og minoritetskulturer ved at fremme ung-til-ung-relationer i og på tværs af sociale netværk.

Social kapital er et centralt begreb i SUPEER-projektet, fordi det er en aktiv agent i unges empowerment og integration i almindelighed. Blandt jævnaldrende er social kapital en vigtig kilde til identitet og velvære, da det giver en følelse af tilhørsforhold til og engagement i et samfund, således at det fremmer statsborgerskab og integration.

Opbygning af social kapital bygger også på de unges gensidige tillid, anerkendelse, forpligtelser og forventninger, og det fremmer deres engagement og integration i nye sociale netværk og i samfundet generelt. Især i de europæiske samfund vokser unge op i et hastigt skiftende og stadig mere globaliseret samfund, hvor migration og indvandring stiger. Denne udvikling stiller krav om opbygning af social kapital hos unge, der kan sikre en positiv udvikling og vækst for samfundet samt tilvejebringe midler til at løse potentielle konflikter inden for samfundet.

2. HVORDAN FORTOLKER VI BEGREBET SOCIAL KAPITAL?

"Social kapital kan defineres blot som tilstedeværelsen af visse uformelle værdier eller normer, der deles af medlemmer af en gruppe, som tillader samarbejde mellem dem." Francis Fukuyama

Denne forenkede definition af social kapital er resultatet af mange teorier inden for forskellige akademiske discipliner, primært politisk videnskab, økonomi og sociologi, hvoraf tre vigtigste teoretikere og deres definitioner af social kapital er omtalt her: Sociolog Pierre Bourdieu, sociolog James Coleman og politisk forsker Robert D. Putman.

"Europa-Kommissionens støtte til udarbejdelsen af denne publikation er ikke udtryk for støtte af indholdet, som kun afspejler forfatterens synspunkter, og Kommissionen kan ikke drages til ansvar for enhver brug, der måtte blive gjort af de deri indeholdte oplysninger."

1- Pierre Bourdieu: Typer af kapital

Bourdieu er den første til at definere kapital som ikke kun økonomiske, men også social og kulturel. De tre former for kapital er centrale i forståelsen af de begreber, som Bourdieu opererer med; *agent*, *habitus* og *field* (felt). En **agent** er individet i et samfund. Agentens **habitus**; viden, normer, værdier og manerer, der erhverves af og er legemliggjort i agenten. Det gør det muligt for agenten at handle i overensstemmelse med sine egne fordele og interesser ude i **feltet**. *Marken* er et samfund, et netværk, en social struktur eller ethvert sæt af relationer. Bourdieu understreger betydningen af konstant at evaluere og vurdere hver enkelt form for kapital inden for rammerne af den overordnede teoretiske ramme, og hvordan hver enkelt form for kapital altid påvirker og bliver påvirket af de to andre former.

Social kapital er ifølge Bourdieu "*summen af de nuværende og potentielle ressourcer i forbindelse med den enkeltes position i et netværk af mere eller mindre institutionaliserede relationer mellem gensidigt bekendtskab og anerkendelse.*" (Bourdieu 1986). Social kapital er derfor ressourcer, som individet får adgang til ved at være med i sociale netværk. Den enkeltes potentielle sociale kapital bygger på gensidig anerkendelse af medlemmer i netværket til hinanden. Det påvirkes også af netværkets størrelse samt andre former for kapital, som den enkelte besidder.

Bourdieu diskuterer også *statens sociale kapital*. Det er de offentlige institutioner og organisationer, der forventes at yde fysisk beskyttelse, juridisk forsvar, velfærd, uddannelse og sundhedspleje til borgerne som medlemmer af det store samfund.

Kulturel kapital symboliserer kilder i form af en specifik uddannelse, viden, kulturel viden om litteratur, musik, kunst osv. og handler om agentens evne til at forstå, hvad der opfattes som en specifik kultur af et specifikt netværk.

2. James Coleman: Typer af social kapital

Coleman definerer Bourdieus kulturelle kapital, såsom uddannelse, som menneskelig kapital. Men Bourdieus og Colemans teorier er ens, idet de begge fokuserer på eksistensen af flere former for kapital. De er også ens i at overveje sociale relationer i netværk som den vigtigste kilde til social kapital.

"Europa-Kommissionens støtte til udarbejdelsen af denne publikation er ikke udtryk for støtte af indholdet, som kun afspejler forfatterens synspunkter, og Kommissionen kan ikke drages til ansvar for enhver brug, der måtte blive gjort af de deri indeholdte oplysninger."

Social kapital, ifølge Colemans definition, er en form for kapital, der findes i sociale relationer mellem mennesker i flere former for sociale netværk. Disse sociale relationer giver medlemmer af sociale netværk adgang til flere nyttige ressourcer, der fungerer på en måde, der kan påvirke deres livskvalitet. Coleman skelner mellem tre funktionelle former for social kapital:

1. Forpligtelser, forventninger og troværdighed

Forbindelser og netværk leverer tjenesteydelser. Og disse ydelser går begge veje. Denne gensidige mekanisme kræver, at medlemmer af et netværk anerkender hinanden som engagerede, troværdige og pålidelige individer. Bekræftelsen giver en følelse af sikkerhed og tilhørsforhold ved at identificere sig med andre medlemmer af det sociale netværk.

2. Informationskanaler

Information og viden er vigtige værktøjer til at handle i overensstemmelse med ens forskellige sociale roller samt ens egne interesser og fordele. Sociale relationer kan give fri adgang til information.

3. Sociale normer; belønninger og sanktioner

Normer er vigtige i beskrivelsen af, hvordan medlemmer af et socialt netværk handler, og hvordan netværket fungerer i almindelighed. Normer afgør, hvilke handlinger der anses for at være korrekte eller upassende. Normer håndhæves normalt gennem sanktioner i form af belønning eller straf.

3. Robert D. Putman: Relationelle strukturer og social kapital

Putman definerer social kapital som *"egenskaber af sociale organisationer såsom netværk, normer og social tillid, der letter koordinering og samarbejde til gensidig fordel."*¹

Ligesom Bourdieu og Coleman understreger Putman også, at det at forstå social kapital kræver forståelse af de sociale relationer og bånd, inden for hvilke social kapital der er indlejret, genereret og tilgået. Putman understreger, at social kapital også kan være negativ og skabe mange problemer både for enkeltpersoner og samfund.

¹ Putman 1995

"Europa-Kommissionens støtte til udarbejdelsen af denne publikation er ikke udtryk for støtte af indholdet, som kun afspejler forfatterens synspunkter, og Kommissionen kan ikke drages til ansvar for enhver brug, der måtte blive gjort af de deri indeholdte oplysninger."

Bandegrupperinger er fx netværk, hvor sociale relationer og bånd har en negativ indvirkning på netværkets medlemmer og samfundet generelt.

Putman definerer følgende tre vigtige relationelle dimensioner, hvor social kapital beskrives:

- **Hierarkisk relationsstruktur:** relationer og bånd vurderes i forhold til, om de er **lodrette** eller **horisontale**.
- Vertikale relationer er dem blandt medlemmer af forskellige hierarkiske niveauer i opbygningen af et givent socialt netværk. Relationerne og båndene kan være intense og derfor som i forholdet mellem børn og moder, og de kan være milde som i forholdet mellem medarbejder og arbejdsgiver.
- Horisontale relationer er dem blandt medlemmer på samme hierarkiske niveau som ven-ven-relation. Horisontale relationer kan også være intense og med tilknytning som blandt nære venner eller mild som blandt kolleger.
- **Tætheds-relationsstruktur:** relationer og bånd vurderes i forhold til, om de er **intense** eller **milde**.
- Intense relationer er intime og tillidsbaserede gennem tilknytning og ved at yde gensidig støtte, en følelse af tilhørsforhold og en kollektiv identitet. Intense relationer er dem blandt pårørende og fortrolige venner. Ud over at være knyttet er intense relationer bindende og dybt forankret i netværkets kulturelle sæt af værdier og normer. Ens kerneværdier og normer er dannet indenfor disse intense sociale relationer.
- Milde relationer er baseret på fælles elementer af identitet, såsom køn, alder, religion, social klasse, sprog og etnisk tilhørsforhold.
- **Typebestemt relationsstruktur:** relationer og bånd vurderes med hensyn til, om de er **lighedsknyttende** eller **brobyggende**.
- Lighedsknyttende relationer er mellem de medlemmer, der deler elementer af kultur og identitet, såsom alder, køn, religion, social klasse, nabolag, sprog og etnicitet. Jo flere delte elementer i netværket, jo mere intens og knyttende er relationen blandt medlemmerne.
- Brobyggende relationer er dem på tværs af medlemmer i forskellige netværk og identitetsgrupper samt afledt af medlemmernes fælles interesser. Empowerment er hovedsageligt forbundet med brobyggende relationer, fordi ens sociale kapital

“Europa-Kommissionens støtte til udarbejdelsen af denne publikation er ikke udtryk for støtte af indholdet, som kun afspejler forfatterens synspunkter, og Kommissionen kan ikke drages til ansvar for enhver brug, der måtte blive gjort af de deri indeholdte oplysninger.”

udvikler sig ved at bygge bro over samt støde på relationer og bånd med mere forskelligartede karakteristika og ressourcer. Forskelligartede ressourcer fører til forskellige og nye ressourcer samt øger chancerne for at få nye ressourcer og dermed empowerment.

KULTURELLE OVERVEJELSER

Opbygning af relationer mellem unge mennesker fra kulturer i minoritets- og majoritetsmiljøer kræver, at man tager hensyn til de kulturelle forskelle. Følgende er nogle af disse overvejelser:

1. Coleman beskriver, hvordan enkeltpersoner i de europæiske samfund med adgang til offentlige tjenester har mindre og mindre behov for hinandens sociale kapital. Man kan også spørge, om det stigende fokus i de europæiske samfund på den enkeltes selvudvikling efterlader mindre og mindre plads til sociale relationer og dermed mindre social kapital.
2. Bourdieu definerer offentlige tjenester som statens sociale kapital. I indvandrer kulturer, hvor stater ofte er svage, og hvor de offentlige tjenester er fattige, øger manglen på statslig social kapital behovet for og dermed den rolle, som de sociale relationer spiller. Derfor investerer samfund i indvandrer kulturer mere i at nære, skabe og beskytte sociale relationer. Relationer indenfor familien minder om den stærkeste institution og organisation i et samfund. Mens mange former for social støtte i europæiske kulturer er blevet overhalet af offentlige institutioner, fungerer familien i indvandrer kulturer stadig som en bank, en børnehave, et plejehjem og meget andet.
3. Social kapital er underlagt de kulturelle værdier og normer, inden for hvilke der etableres netværk, forbindelser og bånd. Hofstedes teori om kulturelle dimensioner fremhæver seks dimensioner, hvorigennem sociale relationer i netværk kan løses. En af disse dimensioner er magt afstand, som høj eller lav, mellem medlemmer af en social struktur. Høj magt afstand betyder vertikale autoritetstro relationer mellem individer eller grupper. Modsat indebærer lav magt afstand horisontale relationer i ligesindede relationer.

"Europa-Kommissionens støtte til udarbejdelsen af denne publikation er ikke udtryk for støtte af indholdet, som kun afspejler forfatterens synspunkter, og Kommissionen kan ikke drages til ansvar for enhver brug, der måtte blive gjort af de deri indeholdte oplysninger."

Set fra den kulturelle dimension "magtafstand" er sociale relationer og strukturer i indvandrer kulturer overvejende hierarkiske relationer og indebærer en højere magtafstand mellem niveauerne i netværkene. For eksempel i indvandrer kulturer er et voksen-ung-forhold forankret i kulturelle normer, der giver den voksne magt og autoritet over den unge. I de europæiske kulturer fremmer værdier generelt horisontale kulturelle strukturer og en lavere magtafstand mellem medlemmerne.

4. Forskellen mellem migrant- og europæiske netværk er også til stede på det begrebsmæssige niveau af værdien af respekt. I mange indvandrer kulturer er opfattelsen af værdien "respekt" sammenblandet med andre værdier såsom kærlighed, loyalitet og autoritet. Der tilbydes respekt til gengæld for støtte. I indfødte europæiske sociale netværk er respekt en gensidig og horisontal værdi og vedrører ikke værdier som kærlighed, loyalitet eller autoritet.

4. HVORFOR ER SOCIAL KAPITAL ET CENTRALT BEGREB FOR UNGDOMSARBEJDE OG INTEGRATION?

Social kapital er et væsentligt element i at styrke unge i at blive integreret i samfundet. Social kapital giver unge en følelse af at høre til og binde sig med medlemmer af de unges sociale netværk og samfund. Det giver også unge mulighed for at udveksle forpligtelser, dele forventninger og opnå troværdighed hos medlemmer af sociale netværk samt giver adgang til information, viden, kompetencer og værktøjer, der fremmer empowerment. Desuden fremmer den sociale mobilitet den økonomiske kapital ved at bygge bro på tværs af netværk.

Social kapital spiller en vigtig rolle i unge menneskers trivsel. Velintegrerede unge i et samfund er dem, der har sunde og konstruktive relationer med og på tværs af forskellige netværk i samfundet. Indenfor disse relationer og bånd til samfundet kan unge dyrke og få adgang til deres sociale kapital.

Den store værdi af den *sociale* kapital skyldes også den ret begrænsede økonomiske og menneskelige/kulturelle kapital blandt de fleste unge. I denne tidlige fase af deres

"Europa-Kommissionens støtte til udarbejdelsen af denne publikation er ikke udtryk for støtte af indholdet, som kun afspejler forfatterens synspunkter, og Kommissionen kan ikke drages til ansvar for enhver brug, der måtte blive gjort af de deri indeholdte oplysninger."

liv er unges økonomiske og menneskelige kapital stadig ved at blive etableret. Derfor spiller social kapital en stor rolle i de unges kapital generelt.

En anden vigtig kendsgerning om unges sociale kapital er, at unge i processen mod uafhængighed fra forældre og voksne i almindelighed i stigende grad allierer sig i sociale netværk med jævnaldrende. Den unikke sociale kapital i disse tilhørsforhold/netværk med jævnaldrende kan hjælpe med at løse identitetskonflikter igennem ung-til-ung-læring om, hvordan man kan håndtere forhindringer og vanskeligheder på vej til voksenalderen. Derfor er det vigtigt at opbygge nye forbindelser og give adgang til netværker i samfundet for at integrere unge i lokalsamfundene og opbygge deres adgang til social kapital.

Det er vigtigt at nævne, at der findes både en positiv og negativ social kapital. Følgerne af at være involveret i negative netværk er at akkumulere negativ social kapital. Derfor mindsker opbygningen af en sund og konstruktiv social kapital risikoen for at blive inddraget i negative netværk og dermed skabe negativ social kapital.

5. HVORDAN BRUGER VI DEN SOCIALE KAPITAL I SUPEER-UNGDOMSPROGRAMMERNE?

Når der opnås adgang til social kapital via sociale relationer i netværker, er det at netværke i ung-til-ung-relationer et vigtigt område i ung-til-ung-læringsprogrammer. At arbejde med begrebet social kapital igennem workshops, opgaver og mini-projekter i ung-til-ung-læringsprogrammer skaber bevidsthed om følgende blandt jævnaldrende:

- Den rolle, som relationer og bånd i og på tværs af forskellige kulturelle sociale netværk spiller
- Det sæt af værdier og normer, hvor ens relationer og netværk er forankret
- Ens egen sociale kapital i kulturelle og interkulturelle netværk
- Ens potentielle brobyggende forbindelser til nye, gavnlige sociale netværk i det interkulturelle miljø, skabelse af tværkulturel kapital og fremme af tværkulturel social integration i almindelighed.

“Europa-Kommissionens støtte til udarbejdelsen af denne publikation er ikke udtryk for støtte af indholdet, som kun afspejler forfatterens synspunkter, og Kommissionen kan ikke drages til ansvar for enhver brug, der måtte blive gjort af de deri indeholdte oplysninger.”

Eksempler:

Opbygning af bevidsthed om ens kapital generelt

Lede diskussion:

"Vi, og dem, vi lever blandt, har forskellige kilder til velvære. ""

Brainstorm på forskellige former for kilder til velvære:

Fysisk sundhed *Mental sundhed* *Følelsesmæssig sundhed*
Familie *Penge* *Informationer* *Interesser* *Uddannelse* *Kvalifikationer* *Erfaringer*
Venner *Relationer* *Arbejde* *Kulturel viden* *Evner* *Andet?*

Opbygning af bevidsthed omkring relationers og netværkets betydning for ens trivsel

Gruppediskussion:

"Hvilke kilder til velvære er afhængige af relationer til andre?"

Følelsesmæssig sundhed? *Interesser?* *Uddannelse?* *Færdigheder?*
Erfaringer? *Venner?* *Informationer?* *Kulturel viden?* *Andet?*

- Konklusion

"Europa-Kommissionens støtte til udarbejdelsen af denne publikation er ikke udtryk for støtte af indholdet, som kun afspejler forfatterens synspunkter, og Kommissionen kan ikke drages til ansvar for enhver brug, der måtte blive gjort af de deri indeholdte oplysninger."

Ud over økonomisk kapital opererer lokalsamfundene med mange former for kapital. Blandt disse former er de to mest indflydelsesrige menneskelig og social kapital.

Menneskelig kapital, også kaldet *intellektuel* kapital, er viden om og erfaring med den enkelte eller et netværk, der erhverves gennem investeringer i uddannelse og erhvervsuddannelse.

Social kapital er en form for "enhedsmagt", der genereres gennem relationer mellem medlemmer af et socialt netværk. Social kapital giver enkeltpersoner vigtige basale behov såsom goodwill, kammeratskab, troværdighed og pålidelighed. Social kapital er en vigtig kilde til jævnaldrendes identitet og velvære ved at give en følelse af at høre til andre medlemmer af ung-til-ung-grupper og sociale netværk i almindelighed.

Der findes også negativ social kapital i relationerne mellem enkeltpersoner eller grupper - også kaldet subkulturer - som er udelukket af og ikke tolereres i samfundet. Putman understreger, at mørk/negativ social kapital skaber mange problemer. Bandegrupperinger er netværk, hvor sociale relationer og bånd har en negativ indvirkning på netværkets medlemmer og samfundet generelt.

Opbygning af social kapital blandt unge fra både minoritets- og majoritetsmiljøer har en konstruktiv virkning på integrationen i sociale samfund og fremmer dermed empowerment og aktivt medborgerskab blandt dem. Ung-til-ung-netværker er en vigtig kilde til social kapital for unge, social integration og gensidig tillidsskabelse. Det er en vigtig kilde til identitet, da det skaber tilknytning, accept, kammeratskab og beskyttelse til jævnaldrende individer. Unge søger relationer med jævnaldrende i processen med at søge uafhængighed fra forældre og voksne i almindelighed. Derfor er det vigtigt at fremme og muliggøre relationer og netværk blandt ligestillede.

I denne tidlige fase af livet har de unge begrænset adgang til økonomisk kapital, og deres kulturelle og menneskelige kapital er stadig ved at blive opbygget. Derfor er det vigtigt at fremme unges sociale kapital for at styrke ungdommen og integrere dem i samfundet.

- LINKS OG LITTERATUR

"Europa-Kommissionens støtte til udarbejdelsen af denne publikation er ikke udtryk for støtte af indholdet, som kun afspejler forfatternes synspunkter, og Kommissionen kan ikke drages til ansvar for enhver brug, der måtte blive gjort af de deri indeholdte oplysninger."

- Partnernes bidrag.
- Bourdieu P. (2005). The Social Structures of Economy. Oxford: Polity Press.
- Coleman J. M (1994). Foundations of social theory. Harvard University Press.
- Lin, N. (2001). Social Capital. A theory of social structure and action. Cambridge: Cambridge University Press.
- Putman, R. D (1995) Bowling Alone. The collapse and revival of the American community. New York: Simon & Schuster.
- Giddens, A. et al (2017) Sociologi. Oxford: Polity Press.
- Hofstede, G. (2002) Exploring Culture; Exercises, Stories and synthetic Cultures. London: Nicolas Brealey Publishing.
- Fukuyama, F. 1995. Trust; the social virtues and creation of prosperity. London: Hamish Hamilton.
- Fukuyama, F. 1995. *Trust: the social virtues and the creation of prosperity*. London: Hamish Hamilton
- Hofstede, G (1991) Culture and Organization. London: Herper Collins Publisher.
- Social Media Use for News and Individuals' Social Capital, Civic Engagement and Political Participation.
<https://academic.oup.com/jcmc/article/17/3/319/4067682>
- Refugee and Migrant Children in Europe overview of trends (January- December 2018)
<https://www.unicef.org/eca/research-and-reports>
- Social capital and integration
https://www.academia.edu/17141727/Social_capital_and_integration_the_importance_of_social_relationships_and_social_space_to_refugee_women
- Coleman on social capital – rational-choice approach, Social Capital Research & Training
<https://www.socialcapitalresearch.com/coleman-on-social-capital-rational-choice-approach/>

“Europa-Kommissionens støtte til udarbejdelsen af denne publikation er ikke udtryk for støtte af indholdet, som kun afspejler forfatterens synspunkter, og Kommissionen kan ikke drages til ansvar for enhver brug, der måtte blive gjort af de deri indeholdte oplysninger.”

Partners

Coordinator

CLAVIS / Denmark
Pernille Sederberg
pese@clavis.org

www.clavis.org

uniT – Arts Association at the Karl-Franzens University of Graz / Austria

Ludwig Zeier
ludwig.zeier@chello.at

www.uni-t.org

iberika / Germany

Jessica Borniger
jborniger@iberika.de
Idoia Martínez
idoia@iberika.de

www.iberika.de

CESIE / Italy

Giulia Siino
giulia.siino@cesie.org

cesie.org

MAD for Europe / Spain

Gregorio Garcia-Solans Molina
grego@madforeurope.org

www.madforeurope.org

EQuIP / UK

Junaid Hussain – Chief Executive
junaid@equipequality.org.uk

equipequality.org.uk

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.